

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5 — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive na enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprte reklamacije so poštne proste.

Kmetje, skupaj!

Nebrzdano poželenje po „voditeljstvu“ ali „prvaštvu“ je naklonilo nekatere mlade gospode po mestih in trgih na Spodnjem Štajerskem, kojih večine dosedaj nikdar nismo videli pri resnem narodnem delu, da so začeli klicati: Narazen, Slovenci! In cepiti so začeli naše vrste ter si ustanavljati novo stranko čistih štreberjev.

Med tem pa se je med našimi kmeti začelo celo drugo gibanje, ki nam govori: Naj se naši razumniki po mestih in trgih kavšajo med seboj kakor hočejo, toda mi kmetje moramo držati skupaj, za to: Slovenski kmetje, skupaj! Opozarjamo na sklepe zadnjega shoda političnih društev!

Kmet ima prav! Njegove stanovske težnje in potrebe ne trpijo nobenega odlašanja več, kmetje nimajo časa, da bi čakali, dokler v Celju „voditelji“ izbojujejo boj za vodstvo in prvenstvo. Kmečka misel s silo napreduje in si želi dela in uspeha.

Vedno smo bili glasilo kmečkih želj in namenov, za to tudi sedaj stojimo ob strani naših kmetov ter kličemo z njimi:

Kmetje, skupaj!

Nova stranka.

(Izven uredništva.)

Dan za dnevom prinašajo slovenski listi novice o obupnih razmerah spodnještajerskih Slovencev, o naporu, s katerim si moramo obranjevati naše občine, okrajne zastope itd., dan za dnevom postajajo naši nasprotniki predrznejši, uporabljajo vsa mogoča sredstva, da uničijo naš narod (nemške šole, volilna reforma, zanemarjanje slovenskega naroda z ozirom na šolstvo, gospodarstvo itd.). V teh razmerah ni

druge pomoči kakor samoočramba, samopomoč na polju izobrazbe in na gospodarskem polju. Da se pa more ista uspešno po celem Spodnjem Štajerskem vršiti, treba je, da se združijo vsi za narodni napredek vneti možje in delujejo z vsami kriplici na to, da izgubljene postojanke (okr. zastope Brežice, Gornja Radgona, Ptuj, Slov. Bistrica ter razne občine) v doglednem času priborimo nazaj ter si osvojimo sedaj v rokah nemškutarjev se nahajajoče.

Začelo se je v tem oziru delati; v začetku tega stoletja se je začela širiti izobrazba med kmečkim ljudstvom potom bralnih društev, začele so se v zadnjem času ustanavljati ljudske knjižnice, v vseh okrajih skoraj se v najnovejšem času ustanavljajo kmetijske podružnice, od raznih strani se zahtevajo zadruge, zlasti mlekarne, vinarke in sadjarske zadruge itd. Delo napreduje le počasi in sicer največ radi pomanjkanja požrtvovalnih delavcev za drobno narodno delo.

In v ti dobi, ko na eni strani naši nasprotniki z vsami silami pritiskajo na naše vrste, na drugi strani pa se naše drobno narodno delo v mnogih okrajih ne more radi pomanjkanja, oziroma lemobe za narodno delo poklicanih činiteljev razvijati, se je ustanovila nova stranka na Spodnjem Štajerskem! Čehi, v vsakem oziru visoko stoječ narod, se v sedanjem položaju zblizujejo, pri nas pa se ustanavlja nova stranka!

Dogodki na zadnjem političnem shodu v Poljčanah me silijo, da se podrobneje pečam z novo stranko!

Ključica „Kaj hočemo?“ vsebuje razan nekatere točk, izposojenih od v zadnjih izdihljajih se nahajajoče narodno-napredne stranke v Ljubljani, točke, za katere se borimo vsi spodnještajerski Slovenci. Pogrešamo pa, in to bi morala stranka, ki hoče spremeniti ves dosedajni položaj, na vsak način sprejeti v svoj program, natančen načrt bodočega dela na političnem, prosvetnem in gospodarskem

polju. Če pregledamo vrste nove stranke, vidimo, da stoje v teh vrstah možje, kateri se čutijo iz užaljenega samoljublja (dr. Kokovec, Spindler, dr. Chloupek, B. Kunej) primorani, nastopiti proti dosejanjem slovenskim voditeljem, in možje, kateri niso nikdar iz lenobe nič storili (običajne kroge in politiziranje o priliki istih ne smatramo za drobno narodno delo). Če pogledamo v vrste slovenskih učiteljev, vidimo, da so vsi učitelji, kateri že leta in leta z raznimi žrtvami vrše drobno narodno delo, odločni nasprotniki nove stranke; pač pa tvorijo isto mlajši učitelji, kateri so bili do sedaj narodno mladni ali pa so smatrali za narodno delo zabavljanje čez vse narodno delo. V dokaz lenobe naj služi dejstvo, da toliko mladih močij, kakor jih je v Celju, ni ustanovilo ne enega bralnega društva v celjski okolici, ni priredilo ne enega poljudnega predavanja v okolici ali v delavskem društvu; še celo celjsko pevsko društvo, ki je prejšnja leta prirejalo velike glediške predstave, je popolnoma zaspalo. Začete, a ne dovršene akcije, kakor dijaški dom, delavski dom, Sokolaki dom, govore tudi dovolj! Pa saj ni časa za to, treba je snovati novo stranko! —

V zboljšanje razmer se jim je nudila vedno prilika, šli bi naj med ljudstvo, isto poučevali, organizirali, s čimur bi ne le odpravili razne nedostatke, ampak si tudi pridobili zaupanje ljudstva in tekom časa tudi zaupanje in ugled pri oaih voditeljih, kateri so jim tako v želodec. Požrtvovalno, tiho delo premaga vse težkoče in pripomore k lepim uspehom!

Kaj pa je posledica ustanovitve nove stranke? Cepljenje močij, izgaba narodnega kapitala, kateri se bo porabljal za agitacijo proti rodnim slovenskim bratom, med tem ko mnogokrat nimamo toliko sredstev, da bi rešili slovensko posestvo ob meji, izguba še one trohice ugleda, katerega smo imeli do sedaj kot složno nastopajoči spodnještajerski Slovenci pri naših nasprotnikih in kar je glavno: sila težko stališče v boju proti narodnim nasprot-

LISTEK.

† Stolni prošt Lavrencij Herg.

Bilo je na praznik sv. Avgušтина, dne 28. avgusta 1906. V zvoniku mariborske stolnice je ura odbila deset. Ob tem času je v stolnici po delavnikih tih sv. maša. Skoro vsak dan je bilo videti stolnega prošta L. Herga ob tej uri hiteti iz kapitalske hiše ali iz knezoškofijske pisarne v cerkev k maši. Omenjenega dne ga ni bilo videti, ampak ravno tisti čas se je v prvem nadstropju kapitalske hiše izvršil nad vse resen prizor: Stolna ura je bila deset, stolnemu proštu L. Hergu je bila to smrtna ura. Ravno v tem trenutku je v krogu svojih sorodnikov in znancev po kratki pa hudi boleznii izdihnil dušo...

Rajni gospod se je prav živo zanimal za vse naše javno življenje; bil je nekaka živa kronika našega razvoja od l. 1848. sem, obče spoštovan zaradi svoje prijaznosti in milobe. Bodi mu tedaj posvečeno v spomin na tem mestu nekoliko vrstic.

* * *

Lavrencij Herg se je rodil kot sedmi otrok zakonskima Matjažu Herg, lončarju, in Tereziji, rojeni Dečko, v starodavnem in rodoljubnem trgu Središču dne 9. avgusta 1829 ob 9. uri popoldne. V jeseni l. 1835. ga je oče zapeljal v domačo šolo, v kateri je takrat poučeval učitelj Jurij Schmidinger. Domačo šolo je obiskoval do leta 1840., v prostem času pa je pasel čredo na občinskih pašnikih. Med tem je l. 1836. dne 15. februarja rodovino Hergovo

zadel hud udarec: umrl jim je skrbni oče in vsa skrb se je zvalila na materine rame. Za bodočnost malega Lavrencija pa je bilo to odločilno. Oče in mati sta se bila namreč odločila, starejšega sina Jakoba poslati v šolo, a smrt očetova je prekrivala ta račun. Ker je najstarejši sin Ivan, rojen 6. aprila 1815 bil umrl že kot dveleten otrok leta 1817., je mati Jakoba, ki je ob smrti očetovi bil star 12 let, nujno potrebovala doma pri gospodarstvu. Os'al je torej Jakob doma in pozneje prevzel gospodarstvo na domačiji, zato je pa mati mlajšega sina Lavrencija meseca oktobra l. 1841. odpeljala preko Drave v bližnji Varaždin v latinske šole, kjer je bil takoj sprejet v I. razred. Deček se je prav dobro učil, kakor kažejo še ohranjena spričevala, sicer pa se je moral boriti s težavami, kakor marsikateri slovenski dijak iz kmetijske hiše. Obede je imel v raznih hišah, za zajutrek in večerjo pa so mu pošiljali z doma kruh in sadje, ker k sreči ni bilo daleč v Varaždin. Zadnja leta je imel hrano in stanovanje v zameno; namreč varaždinski meščan je poslal svojega sina v Središče, da bi se tam učil nemščine, ker so ljudske šole takrat pri nas bile celo nemške. Stanoval je pri Hergovih, zato je pa Hergov dijak imel pri njegovem očetv v Varaždinu hrano in stanovanje. Rajni gospod se je še v visoki starosti rad spominjal, kako je kot mlad dijak skakljal po varaždinskih „ledinah“, kako ga je izprva mučilo domotožje, in bi bil parkrat skoraj domov popihal, potem se je pa kmalu privadil dijaškemu življenju. Na varaždinski gimnaziji se je takrat vse učilo v latinskem jeziku, med drugim se je takrat poučevala na hrvaških gimnazijah tudi madžarščina, dokler je

niso probujeni Hrvati pahnili čez prag. V onih letih, namreč od l. 1841.—1847., ko je Herg obiskoval varaždinsko gimnazijo, se je vršil velevažni duševni preporod hrvaškega naroda, ki je l. 1848. dosegel vrhunec. Že takrat je dovtznetemu dijaku Hergu padla v srce iskra narodne zavesti, ki se je razvnela v žarno slovensko rodoljubje, ki ga je dičilo celo življenje. Prva knjiga, iz katere je mladi Herg zajemal narodno slovensko zavest, so bile ljubke in preproste, popolnoma v narodnem duhu pisane pesmi hrvaškega pesnika Kačca-Miošića, ki so l. 1836. na Dunaju izšle v novi izdaji. Izvestja varaždinske gimnazije iz onih let kažejo, da je bil Herg med najboljšimi dijaki. L. 1842. so odličnjaki tiskani posebej, med njimi je prvošolec Herg na petem mestu. Naslednja leta so dijaki razvrščeni po abecedi, zraven so pa pridejani redovi iz posameznih predmetov in Herg ima vseskozi jako dobre redove, v zadnjih dveh letih je označen z zvezdico, v znamenje, da se je podvrzel tudi govorniškimi stilističnim vajam. V petem razredu (v I. letu humanistike) je imel govor o svetopisemski Szzani, v šestem razredu pa (v II. letu humanistike), kako je pesništvo nevarno govorništvu.*

L. 1847. je Herg dovršil v Varaždinu VI. gimnazijski razred. Takratna gimnazija je imela le šest razredov, mesto dunskega sedmega in osmega gimnazijskega razreda so imeli takrat „filozofijo“ ali modroslovje. Take šole so bile le po večjih mestih. Dijaki, ki so v Varaždinu dovršili šest razredov, in med temi je bilo prav veliko štajerskih Slovencev iz vzhodne Štajerske, so šli na modroslovje v Zagreb,

* Oba govora sta ohranjena v prav lepem rokopisu.

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.

nikom, zlasti „Štajercijancem“. Imamo okraje na Spodnjem Štajerskem, kjer nam je treba buditi narodno zavest (slovenjebiatriški, konjiški, rogaški, marnberški), kjer je vsako narodno delo že itak sila težavno, ker so se vgnezdili naši nasprotniki in je naše ljudstvo, če že ne nasprotno, gotovo pa popolnoma brezbržno za slovensko stvar; koliko bomo v takih okrajih dosegli, če si bomo na zborovanjih, kakor na zadnjem v Poljčanah, nasprotovali, si lahko vsak misli!

Navedene vrstice naj zadostajejo! Stališče vsakega pravega rodoljuba mora biti, tesno združiti vse narodne delavce in skupno delati za boljše bodočnost slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem. Pozivu starejšega rodoljuba v eni zadnjih številkih „Slov. Gosp.“ pa odgovorjam, da bomo tudi mladi, kateri poznamo naš polčraj, težnje in razmere našega ljudstva in kateri vršimo iz ljubezni in požrtvovalnosti narodno delo, korakali po poti, katero so nam začrtali naši prvoborniki, ne meneč se za novo stranko, katera bo o svojem času dobila primeren odgovor od ljudstva!

Politični ogled.

Šef generalnega štaba je postal namesto odstopivšega generala Becka general Portioreka. To mesto bi rad dobil vojni minister Pitreich. Ker se mu pa ni posrečilo, je odstopil.

Za ministra deželne brambe je imenovan feldcujmajster Julij baron Latscher, prejšnji poveljnik 9. kora v Jožefovem.

Nemška kmečka stranka na Češkem se brdiko pritožuje, da je kmetje, posojilnice in občine ne podpirajo dovolj, posebno pa ne njihovega lista, ki izbija dvakrat na teden. Češka kmečka stran pa izdaje dnevnik in je ta vkljub temu neprimerno bolj razširjen kakor nemški kmečki list. Slovenski kmetje, podpirajte tudi vi svojega „Slov. Gospodarja“, ki je popolnoma posvečen vašim težnjam.

Razne novice.

* V lastno obrambo! „Narodna stranka“ je izdala sedaj prvo številko svojega lista, v katerem je pokazala, da si hoče res vzeti za vzgled „Štajerca“, kakor se je govorilo na ustanovnem shodu. Popolnoma po „Štajercem“ receptu napada odlične in požrtvovalne spodnještajerske voditelje, ki pa se bržčas malo brigajo za tako pisarjenje. Razven voditeljev napada tudi posebno mene, ki sem bil navzoč kot poročevalec na njihovem ustanovnem shodu. Očita mi, da sem poročal neresnico, posebno glede govora g. dr. Kukovca. Ta gospod je govoril zelo zmedeno ter v melogičnih stavkih. In nepripravljen kakor je bil po svoji navadi tudi takrat, je pač gotovo nehote govoril tako, kakor sem jaz poročal, čeprav je njemu in celi stranki sedaj zelo neljubo. Njegove besede sem sproti natančno zapisoval, zato jih vzdržujem v popolnem obsegu. Če je mogoče g. dr. Kukovec drugače mislil kakor je govoril, kriv

v Sobotiše (Sombotelj) na Ogrskem ali pa v Gradcu. Herg se je v jeseni l. 1847. napotil v Gradec, kjer je pri pičlih sredstvih moral jako skromno živeti. A le nekaj mesecev je trajal redni pouk, zakaj že 13. marca 1848 je izbruhnila prekucija na Dnaju in zavrelo je po vsej Avstriji. Tudi v Gradcu je vse sanjalo o „zlafi slobodi“, na nauk in šole nihče ni mislil. Dijaki so se pridružili narodni gardi in tvorili posebno akademsko legijo, vadili se v orožju in hodili na stražo. L. 1848. je prineslo avstrijskim narodom zlato prostost, zlasti so se Slovani vzdramil iz dolgega spanja in se začeli potegovati za svoje pravice. Povod je odmevala pesem: Živela Sloboda, Bratstvo in Enakost! V prvi navdušenosti so vsi, Nemci kakor Slovani, proslavljali enakopravnost vseh avstrijskih narodov, a ko je trebalo to enakopravnost tudi dejansko izvršiti, so Nemci, vajeni gospodstva, obrnili plašč: sebi so lastili vse, Slovonom pa niso privoščili nič, k večjemu bi smeli biti njihovi ponižni hlapci. Tako je do današnjega dne v Avstriji vsled nemške nadutosti enakopravnost ostala le na papirju. Tudi v graški akademski legiji os izprva nemški in slovanski dijaki složno peli hvalospve novi slobodi, a Nemcem je kmalu vzrastel greben, začeli so prezirati in zaničevati svoje slovanske tovariše. Slovani so tedaj izstopili iz akademiške legije, ki se je kmalu rastepla. V poletnem

je tega sam. Toda kdo bo sedaj to verjel, ko vemo, da njemu in njegovi stranki „sila kola lomi“. Drugikrat pač naj govori to, kar misli in naj se bolje pripravi za govor, da bo znal svoje misli tudi v besedah izražati. Presenečen in pobit pač nisem bil od tega zborovanja, ker ni bilo povoda; kajti vladala je na njem taka neodločnost, kakor še gotovo na nobenem ustanovnem shodu na svetu. Saj je moral predsednik ponovno postaviti vprašanje, ali se naj ustanovi stranka ali ne. Vedno so hodili govorniki okoli tega vprašanja, kakor maček okoli vroče kaše. Kar se tiče tistih 1000 kron, pa naj g. dr. Kukovec rajši na račun tiste svote uboge kmete zastopja, ker dvomim, da bi našel med zborovalci človeka, ki bi mi sedaj, ko se mu je tako lepo po listu sugeriralo raztolmačenje dr. Kukovčevega govora, pričal, da sem jaz resnico poročal. Istina je, da je dr. Kukovec govoril, kakor sem jaz poročal, istina je pa tudi, da stranka sedaj noče priznati njegovih besed, ker si ne upa z odprtim vizirjem pred narod, ampak hoče hoditi „po ovinkih“.

F. Leskovar.

* Naš list in šolske počitnice. Slovenjebiatriško učiteljsko društvo objavlja po „Domovini“, da je naše stališče glede šolskih počitnic protinučiteljsko, da je proti naobrazbi in proti našemu ljudstvu. Prosimo, tako pa vendar ne gre! Letos so prvokrat po Spodnjem Štajerskem po novem načinu počitnice in z dosežajimi počitnicami je bilo tudi slovensko učiteljstvo zadovoljno do letos. Potemtakem smemo sklepati, da je bilo slovensko učiteljstvo blizu skozi 40 let tudi protinučiteljsko, proti naobrazbi in proti našemu ljudstvu. Ne, gospodje, taki sklepi segajo predaleč! Mi smo, in to nam vsi učitelji, tudi naši politični neprijatelji, priznavajo, postopali proti cenjenemu učiteljstvu in šoli z ozirom na naše kmečko stališče v tem vprašanju popolnoma pravilno, dostojno, ter nismo žalili ne učiteljstva niti — kar je oboje pri nas itak načelno izključeno — pisali proti šolski naobrazbi. Tukaj se gre za uresničenje vroče kmečke želje, ost našega boja pa ni obrnjena niti proti učiteljstvu, niti proti šoli. Kakor kaže dopis „Iz kmečkih krogov“, je sklep slovenjebiatriškega učiteljskega društva vzbudil tudi med kmeti pozornost.

* Iz kmečkih krogov. Glasom poročila v „Domovini“ dne 19. t. m. št. 122 je na svojem zborovanju dne 14. t. m. slovenjebiatriško učiteljsko društvo izrazilo svoje ogorčenje radi protinučiteljskega (?) in valed tega tudi protislovenskega (?) pisanja „Slov. Gosp.“ v zadevi poletnih po itic. Otrok je vendar učenec, a ne delavec, in stremimo torej za tem, da se bode otrok v itak kratki šolski dobi kolikor mogoče naobrazil. Za težka dela je še po 14. letu časa dovolj. Vsek zavedem kmet bo tako stališče odbraval. Kdor pa dela proti naobrazbi naše šolske mladine z zagovarjanjem jesenskih počitnic — se godi očitno — dela neposredno proti našemu ljudstvu. — Na to izjavo opomnim: Ako bi se zoper jesenske počitnice ugovarjalo s težkim delom, moramo naglašati, da so dolgi poletni dnevi v tem oziru gotovo še bolj mučni za mladino, kakor kratki jesenski

tečaju so posamezni dijaki zasebno napravili izkušnje pri svojih profesorjih, potem pa so se razšli križem sveta. Tudi Herg je bil v narodni gardi,* a je že koncem majnika po opravljeni skuinji zapustil Gradec in odšel domov v Središče, kjer je ostal do novembra.

Slovenci so si takrat v Gradcu ustanovili društvo „Slovenija“. Filozof Herg, ki se je živo zanimal za narodna zadeve Hrvatov in Slovencev, je bil tudi ud tega društva. Meseca novembra 1848 se je povrnil v Gradec ter dovršil še drugo leto filozofije. Kot filozof je imel mekoč priložnost v Gradcu, videti slavnega pesnika Stanaka Vraza. Bil je v neki graški kavarni, kjer ga je narodna mladež z globokim spoštovanjem in navdušenjem pozdravljala.

Po dovršenem modroslovju je bil Herg v jeseni l. 1849. sprejet v graško bogoslovnico. Kakor poprej je tudi tukaj prav dobro napredoval v naukih, zraven je pa bil lepega vedenja. (Dalje prib.)

* Ohranila se je še njegova sprejemnica. Ker je izmed štiteljev menda malokdo videl sprejemnico narodnih gard iz l. 1848., jo tu opišemo. Na belem, trdem, 18 1/2 cm dolgem in 11 1/2 cm širokem papirju je napis: Nr. 169. Einreihungs-Karte in die National-Garde 8te Compagnie. Herr Lorenz Herg, Gardist. Vom Ober-Commando der National-Garde in Gratz. Podpisan: Negroni G. M. Pečat: National-Garde Gratz.

dnevi, ko se mladina največ kot pastirji za pašo živine, spravlja s sadja in druga lahka dela uporabljajo. Meseca vinotoka se vrši v naših krajih vimska trgatav, katere se mladina z veseljem udeležuje, otroci se pa doma potrebujejo tudi za varuhe, kajti mnogi vinogradniki imajo oddaljene vinograde in je radi tega v tem času negotovo redno šolsko obiskovanje. Otroci v šolski dobi pa vseeno ostanejo učenci, četudi imajo v jeseni počitnice, ki so še tudi sedaj v nekaterih krajih. Ako pa se uvede v smislu § 60 novega učnega reda nerazdeljen dopoldanski šolski pouk v vročih poletnih mesecih, pa tudi vročina ne bo imela nobenih usodnih ali škodljivih posledic za mladino. Za nerazdeljen šolski pouk novega učnega reda § 60 se glasi: Deželno šolsko oblastvo sme na dobro utemeljeno prošnjo zastopov vobčanib občin ali krajnega šolskega oblastva dovoliti uvedbo nerazdeljenega dopoldanskega pouka na posameznih ljudskih šolah, ako kažejo zdravstvene in gospodarske razmere šolskega okoliša, njegovo razsežnost ter krajne razmere potov in vremenske razmere, da je potrebna zaprosena uredba šole.

* Predrznost uradnikov c. kr. priv. južne železnice. Na prgi Ljutomer—Maribor je neki vročearvni železniški uslužbenec, ki je gotovo z Votanom v teotonskem gozdu zobal želod in z veliko žlico zajemal tamkaj svojo oliko, napisal na kovček s slovenskim naslovom: Windischer. Kako strašna osveta, ubogi kovček! Zakaj nisi stresel s sebe tistega pogubonosnega slovenskega naslova na pragermanska (!) tla, po katerih si se vozil! Čestitamo vodstvu južne železnice, da ima tako vzgledne uradnike, ki na tako olikan (p sava kaže bolj izobraženega (!) človeka) način kažejo svojo pragermansko oliko in hvaležnost do plačevalcev!

* Pisemski poštni promet ob nedeljah. V trgovinskem ministrstvu delujejo na to, da se bodo v bodoče oddajala pisma ob nedeljah ves dan istotako, kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se prilepljale na pisma posebne „nedeljske znamke“, ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako zamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismonoše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že vpeljano.

Mariborski okraj.

m Maribor. Občinski svet mariborski je sklenil prositi pri ravnateljstvu južne železnice, da se na pravi nova postaja v Leningasse v Magdalenskem predmestju. Na ta način bi imelo Magdalensko predmestje, Studenci in Poberž svoj kolodvor ob juž. žel., kar bi zelo povzdignilo te kraje.

m Slovenski prvi razred na mariborski gimnaziji razdeli se s 1. nov. v b in c razred. Kot suplent pride g. dr. Šarabon.

m „Marijanišče“ v Mariboru se preseli z današnjim dnem v Kasinogasse št 6.

m Posojilnica pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu poslala je č. g. F. S. Šegula, župnika pri Sv. Roku ob Sotli, kot častnemu občanu občine Gradišče in svojemu ustanovitelju ob svoji desetletnici krasno izdelano diplomo v dragocenem okvirju. Lep vzgled trajne hvaležnosti za nesebično delovanje!

m Marija Puščava. Pri občnem zboru katol. delavskega društva v Puščavi so bili dne 21. m. m. izvoljeni sledeči možje: Predsednikom Janez Perše, posestnik v Činžatu, podpredsednikom Franc Kušec, dbornikom Janez Mlakar, Karl Homer, Simon Pečovnik, Jakob Maurič, Franc Hrvat, Andrej Vesjak in župnik G. Zrnko, namestnikom Anton Barja in Pavel Urnand, pregledovalca računov Simon Pečovnik in Valentin Suštnik, blagajnikom Janez Gornjak, tajnikom Miba Gornjak. Društvo šteje 102 uda. Podpornih udov šteje društvo 13 in so darovali za leto 1906 sledeči gg.: Neimenovan dobrotnik 10 K, Franc Korman 3 K, Peter Korman 3 K, Anton Brezočnik pri Sv. Lovrencu 2 K, Janez Korman v Ruti 4 K, župnik Ferd. Horvat pri Sv. Lovrencu 5 K, Jožef Korman starejši 5 K, Jožef Korman mlajši 2 K, Jožef Bresonelli 2 K, Jakob Vicman 1 K, Aleks. Eholcer 2 K. Podpore se je razdelilo bolnim udom odkar društvo obstoji 350 K 80 v. Odbor izreka v imenu društva vsem blagim podpirateljem lepo hvalo ter prosi še nadaljne podpore, ker društvo je v gmotnem stanju šibko. — Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptujске novice. Zidavje nove mesine hiše ob ugodnem vremenu zelo napreduje in upajo do sredine novembra to veliko stavbo spraviti pod streho. — Župan Ornič je že dvakrat tožil demokratski list „Arbeiterwille“, ki spravlja jako nelepe